

קולס, זלמן

זלמן, בן רבקה ז"ל ודוד, נולד ביום כ' באלול תרצ"ו (18.9.1936) בורשה שבפולין. בהיותו בן שלוש פרצה מלחמת העולם השנייה ומטוסים רעמו מעל ורשה. אביו, דוד, התגייס לצבא הפולני ויצא להילחם בפולש הנאצי. עם הכיבוש הגרמני נשארה האם עם הפעוט בגטו ורשה. כשהסכנה החמירה מסרה האם את הילד למשפחה נוצרית, וזו העבירה אותו אחרי-כן לידי כומר. יומיים לאחר שמסרה את הילד, הוצאה האם להורג על-ידי הנאצים. ארבע שנים תמימות היה הילד במרתף חשוך במנזר פולני, כשמעליו משתוללת המלחמה והוא סובל חרפת רעב. משנסתיימה המלחמה נודע לאב שזלמן נמצא במנזר. האב, שהיה עדין חייל בצבא הפולני, לא יכול להשתחרר, ולכן ביקש מחברו לדאוג ולהעביר את זלמן לבית-יתומים יהודי בורשה. לאחר שחרורו של האב מהצבא, נפגש האב עם זלמן בורשה, ובגלל האנטישמיות שהורגשה באותו זמן בבית-הספר, החליט האב להעביר את זלמן לאנגליה, בעזרתו של הרב שינפלא. באנגליה גודל זלמן וחונך על ידי משפחת הרמן, אשר הרעיפה עליו הרבה אהבה ועזרה בכך לגבש את אופיו החזק ולטעת בו תכונות של שקט, יושר רב ונאמנות. עד גיל שש-עשרה חונך ולמד באנגליה ובשנת 1952 עלה ארצה, אל אביו שחיכה לו. כאן שוב היה עליו להתמודד עם עולם חדש, שפה חדשה וארץ חדשה. הוא התקבל לעבודה במשרד הביטחון כנער-שליח ובערבים למד בבית-ספר תיכון ערב. במקום עבודתו

הצטיין מיד ביכולתו ובכושרו והוטלו עליו תפקידים אחראיים. אחרי שנתיים עבר בהצלחה את בחינות הבגרות.

זלמן גויס לצה"ל במחצית אוגוסט 1956 והוצב לחיל השריון. הוא עבר את הטירונות בבית-הספר לשריון והוכשר כמקלען ונהג טנק. עוד כשהיה חניך בבית-הספר לשריון השתתף במבצע "קדש", ואחר-כך סיים בהצלחה קורס חובשים ומונה חובש-קרבי מחלקתי.

לאחר ששוחרר מהשירות הסדיר התקבל זלמן לאוניברסיטה העברית בירושלים, ולמד כלכלה ומינהל עסקים. במסגרת שירות המילואים הועלה לדרגת סמל ומונה למפקד טנק. עם חיל השריון נטל חלק במלחמת 1967 והוענק לו "אות מלחמת ששת הימים". בשנת 1970 הועבר לגדוד הנדסת שדה ושמש בתפקיד איש צוות טנק-דחפור. במשך הזמן עבד בנציבות מס-הכנסה והגיע לתפקיד של סגן מנהל המחלקה הכלכלית. בשנת 1963 נשא לאישה את חברתו לאה לבית לוסטיגמן, ושניהם למדו וסיימו בהצלחה קורס מנתחי מערכות. משנת 1970 ניהל את מחלקת מטבע חוץ בבנק הפועלים בירושלים. זלמן היה איש משפחה אוהב, אב מסור לילדיו וחביב על כל אדם שהכירו. היה צמא דעת – תמיד עסק בקריאה ובעיון, גם בהיותו בעל משפחה ועמוס עבודה ודאגות. הייתה בו אמונה באדם, שנבעה מלב רחב ורוחש טוב. מעולם לא נראה כועס, ממורמר או חסר סבלנות. תמיד היה במקום הנדרש – מוכן לעזור לייעץ ולעודד. בנו ירון בן השבע כתב על האב הנפלא שהיה, על הצחוק ושמחת החיים שהשפיע סביבו, על ההתעניינות שגילה בלימודי הילד והעזרה הרבה שהושיט לו תמיד. כשפרצה מלחמת יום-הכיפורים ונשמעה האזעקה הראשונה, מיהר זלמן והביא לביתו את הורי אשתו, ארז את חפציו ונסע ליחידתו. לפני שהלך, הפקיד בידי בנו את השעון שלו למשמרת עד שיחזור. זלמן השתתף בקרבות הבלימה והפריצה העקובים מדם נגד הסורים ברמת-הגולן. במשך כל תקופת המלחמה לא חסך כל מאמץ ומילא את תפקידו בצורה הטובה ביותר. מפקדו העיד עליו שהיה חייל מצטיין ואדם נעים, צנוע וישר, אהוד על כל חבריו ועל מפקדיו כאחד. ביום כ"ו בתשרי תשל"ד (22.10.1973), צורף זלמן לשיירת הרכב שעלתה למוצב החרמון כדי לחבור עם כוחות מחטיבת "גולני", שנעו מן הכביש האחר. השיירה נתקלה במחסומים רבים, ועל טנק הדחפור של זלמן וצוותו, הוטל לפנות את המכשולים מדרך השיירה. אחרי שפינו שבעה מכשולים הגיעו אל המכשול השמיני, שהיה ממוקש. הטנק נפגע וצוותו קפץ ממנו, אחרי שסילק את המכשול האחרון. צלפים סורים פתחו באש על אנשי הצוות וזלמן נפגע מכדור בצוארו. חבריו חילצו אותו, אבל הוא כבר לא היה בין החיים. הוא הובא למנוחת-עולמים בבית-העלמין הצבאי בהר-הרצל בירושלים. השאיר אחריו אישה ושני בנים ואב. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל-ראשון.

במכתב תנחומים לאלמנה כתב מפקדו: "...זלמן ז"ל בלט תמיד ביושרו, בטוב-לבו ובשלווה והשקט הנפשיים אשר השרה סביבו. היה מפקד טנק-דחפור, שימש כאיש צוות של טנק דחפור, שהוביל בפריצת הדרך לחרמון, תוך כדי הלחימה. חשיבות פעולתו של טנק זה אשר נפגע, הייתה עצומה במסגרת הפעולה של כיבוש החרמון... בטוח אני שבנייך, ירון ויאיר, ישאו בגאווה את שם אביהם, שנפל חלל על הגנת מדינת ישראל".

בעיתון "הארץ שלנו" פורסמו דברים לזכרו שכתב בנו ירון, המתאר כיצד נודע לו על נפילת אביו ואיך חדל לבכות, כיוון ש"אבא אהב רק כשצוחקים", ו"מאז אנחנו לא בוכים, ואמא גם לא מרשה לסבא ולסבתא לבכות". עוד כתב ירון כיצד החליטה המשפחה, יחד עם אמא "שנאכל כל ליל שבת בבית, כמו שעשינו כשאבא היה עדיין בחיים. אנו פורשים מפה לבנה ומדליקים נרות ואמא מברכת... כי זה מה שאבא הכי אהב – את כל המשפחה בליל שבת ליד השולחן, עם המפה הלבנה"; בספר הזיכרון שהוציא לאור גדוד "סער" לזכר חלליו, כלולים דברים על דמותו של זלמן; בחוברת שהוצאה על-ידי "איגוד מנתחי מערכות לנע"א בישראל", לזכרם של חברי האיגוד שנפלו, הוקדש דף לזכרו.